U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Petra Mikeše, Ph.D., a JUDr. Radana Malíka v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 4. 2016, č. j. 17724/16/5100-41452-711974, vedeném Krajským soudem v Ústí nad Labem – pobočkou v Liberci pod sp. zn. 59 Af 28/2016, v řízení o námitce podjatosti vznesené žalobkyní proti všem soudcům Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci,

takto:

Soudci oddělení správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci Mgr. Karolína Tylová, LL.M., JUDr. Pavel Vacek, Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Roman Buchal a Mgr. Hana Ptáčková **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci pod sp. zn. 59 Af 28/2016.

Odůvodnění:

[1] Žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (věc byla usnesením ze dne 20. 7. 2016, č. j. 29 Af 70/2016 - 9, postoupena Krajskému soudu v Ústí nad Labem jako soudu místně příslušnému) se žalobkyně domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž žalovaný zamítl její odvolání proti rozhodnutí Finančního úřadu pro Liberecký kraj, ze dne 8. 9. 2015, č. j. 1131089/15/2607-00460-603261, kterým bylo zastaveno řízení o žádostech o povolení posečkání podle § 106 odst. 1 písm. f) zákona č. 208/2009 Sb., daňového řádu, a potvrdil napadené rozhodnutí.

[2] Žalobkyně v podání ze dne 5. 9. 2016 vznesla námitku podjatosti všech soudců Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci (dále jen „krajský soud“) v aktuálním obsazení s návrhem na jejich neprodlené vyloučení z projednávání a rozhodnutí nejenom této věci. Uvedla, že projednávaná věc musí být přikázána jinému soudu téhož stupně z důvodu delegace nutné, jinak opět reálně hrozí, že uvedenými soudci bude *„pokračováno v dalším pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů.“*

[3] Žalobkyně namítla podjatost všech soudců krajského soudu. Podle rozvrhu práce byla věc přidělena senátu 59 tohoto soudu, který bude složen z některých ze soudců: Mgr. Karolína Tylová, LL.M., JUDr. Pavel Vacek, Mgr. Lucie Trejbalová, Mgr. Roman Buchal a Mgr. Hana Ptáčková. Jde zároveň o všechny soudce správního úseku krajského soudu.

Nejvyšší správní soud se proto zabýval tím, zda je námitka podjatosti relevantní ve vztahu k těmto soudcům.

[4] Podle § 8 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), jsou soudci „*vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.*" Podle § 8 odst. 5, věty čtvrté, s. ř. s. musí účastník řízení námitku podjatosti zdůvodnit a uvést konkrétní skutečnosti, z nichž podjatost soudce dovozuje.

[5] Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu i Ústavního soudu vyplývá, že nestrannost soudce je především subjektivní psychickou kategorií, jež vyjadřuje vnitřní vztah soudce k projednávané věci. Při posuzování námitky podjatosti je však třeba nestrannost vnímat i z hlediska objektivního, tzn. zkoumat, zda skutečně existují objektivní okolnosti, jež vyvolávají oprávněné pochybnosti o nezaujatosti soudce v konkrétním případě. Jak se k této otázce vyjádřil Ústavní soud, vyloučení soudce z projednávání a rozhodování ve věci má být založeno nikoliv jen na skutečně prokázané podjatosti, ale již tehdy, jestliže lze mít pochybnosti o jeho nepodjatosti; při posuzování této otázky je tedy třeba učinit úvahu, zda – s ohledem na okolnosti případu – lze mít za to, že by soudce podjatý mohl být (viz nález Ústavního soudu ze dne 27. 11. 1996, sp. zn. I. ÚS 167/94, N 127/6 SbNU 429). Otázka podjatosti nemůže být ve všech případech postavena zcela najisto, nicméně rozhodovat o ní je nutno vždy na základě existujících objektivních skutečností, které k subjektivním pochybnostem účastníků řízení vedou. K vyloučení soudce z projednání a rozhodnutí věci však může v zásadě dojít teprve tehdy, když je evidentní, že vztah soudce k dané věci, účastníkům nebo jejich zástupcům dosahuje takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat (srov. nález Ústavního soudu ze dne 3. 7. 2001, sp. zn. II. ÚS 105/01, N 98/23 SbNU 11). Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. totiž představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Příslušnost soudu je tedy zásadně dána zákonem a postup, kterým je věc odnímána zákonnému (příslušnému) soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Za poměr k věci se považuje přímý zájem soudce na projednávané věci, zejména zájem na jejím výsledku. Vyloučen by byl také soudce, který by získal o věci poznatky jiným způsobem než dokazováním při jednání. Pochybnosti o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k účastníkům či jejich zástupcům – kromě vztahů příbuzenských a obdobných – mohou vzniknout i tehdy, je-li soudcův vztah k účastníkům, případně zástupcům, přátelský či naopak zjevně nepřátelský.

[6] Z toho, jak žalobkyně svou námitku formulovala, má soud za to, že dovozuje podjatost soudců z jejich dřívějších rozhodnutí, neboť uvádí: „*protože jinak opět reálně hrozí, že jimi bude pokračováno v dalším pokořování nezávislého, nestranného, odborného a spravedlivého rozhodování soudů.*" Podle § 8 odst. 1 *in fine* s. ř. s. okolnosti spočívající v rozhodování soudce v jiných souvisejících či nesouvisejících věcech nemůže vést

k vyloučení soudce, byť by v těchto věcech byl žalobce neúspěšný. Právě v rozhodovací činnosti soudce se projevuje jeho nezávislost a účastníkův nesouhlas s právními závěry, které soudce dříve vyslovil, je ve vztahu k hodnocení otázek podjatosti nevýznamný. Případné rozhodování uvedených soudců krajského soudu v jiných věcech žalobkyně tedy nemá žádnou právní relevanci. Soudce může být vyloučen z rozhodování jen z objektivních důvodů, nikoli pro subjektivní přesvědčení účastníka řízení o nespravedlivosti dřívějšího rozhodnutí, které se projevuje polemikou s názory soudu a jejich zpochybňováním. Zpochybňovat rozhodnutí soudu jistě lze; k tomu však slouží opravné prostředky (jsou-li přípustné), nikoli námitka podjatosti.

[7] Soudci oddělení správního soudnictví krajského soudu uvedení ve výroku tohoto usnesení ve vyjádření k námitce podjatosti uvedli, že žádný z nich se necítí být podjatým v souzené věci a není jim ani známa žádná skutečnost, ze které by mohl vyplynout důvod případných pochybností o jejich nepodjatosti. Nejvyšší správní soud má z uvedeného vyjádření za to, že neexistují žádné pochybnosti o nepodjatosti soudců krajského soudu Mgr. Karolíny Tylové, LL.M., JUDr. Pavla Vacka, Mgr. Lucie Trejbalové, Mgr. Romana Buchala a Mgr. Hany Ptáčkové při projednávání a rozhodování nyní posuzované věci z důvodu jejich poměru k účastníkům či k předmětu řízení. Skutečnost, že žalobkyně by byla subjektivně případně přesvědčena o opaku, ještě není důvodem, pro který by bylo nutno považovat uvedené soudce krajského soudu za podjaté. Žalobkyně má nepochybně právo na svůj názor, ten však není podložen žádnými objektivními skutečnostmi, z nichž by se mohla dovozovat opak (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 4. 2010, č. j. Nao 13/2010 - 68). Z tvrzení žalobkyně ani ze skutečností, jež lze shledat ze soudního spisu, nevyplývají byť jen náznaky toho, že by zde existoval vztah uvedených soudců k dané věci a k účastníkům, jenž by dosahoval takové povahy a intenzity, že i přes zákonem stanovené povinnosti nebudou soudci moci nebo schopni nezávisle a nestranně rozhodovat.

[8] Z obsahu spisu rovněž nevyplývá, že by se uvedení soudci podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení.

[9] Nejvyšší správní soud proto rozhodl o námitce podjatosti vůči uvedeným soudcům krajského soudu tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto usnesení.

[10] V důsledku tohoto způsobu rozhodnutí odpadá nutnost rozhodovat o delegaci nutné (§ 9 odst. 1 s. ř. s.). Je tomu tak proto, že v důsledku přednostního rozhodnutí o námitce podjatosti vznesené žalobkyní a nevyloučení uvedených soudců z projednávání a rozhodování věci nenastala situace, že by pro vyloučení soudců specializovaných senátů místně příslušného soudu nebylo možno sestavit senát.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. listopadu 2016

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu